

Załącznik nr 3
do Statutu

PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
na lata 2017-2020

*„ ... Wychowywać to nie znaczy kształcić tylko rozum,
lecz kształtować harmonijnie całego człowieka,
a także jego serce i charakter”.*

Phil Bosmans

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA	3
II. WSTĘP	4
III. MISJA I WIZJA SZKOŁY	6
IV. WIZERUNEK ABSOLWENTA	7
V. CELE OGÓLNE	8
VI. STRUKTURA ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH	12
VII. FORMY REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNEGO	14
VIII. ZAŁĄCZNIKI DO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO I PROFILAKTYKI	14

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art.48 ust. 1; art. 53 ust.3; art.70 ust.1; art.72 ust.1) (Dz. U. z 1997r. Nr 78 poz. 483).
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (art. 1, 5, 33, 34a, 40) (Dz. U. z 2015r. poz. 2156 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (art. 6) (Dz. U. z 2016r. poz. 1379 z późn. zm.).
4. Konwencja o Prawach Dziecka.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005 r.
6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii Dz.U. Nr179, poz.1485 z dnia 29 lipca 2005 r. (z późniejszymi zmianami).
7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473).
8. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami).
9. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego.
10. Rozporządzenie MEN z dnia 07 marca 2005 roku w sprawie ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz szkół publicznych (Dz. U. z 2005r. Nr 52 poz. 466 z późn. zm.)
11. Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (Dz. U. z 2012r. poz. 977).
12. Rozporządzenie MENiS z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 poz. 532).
13. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (dz. U. z 2015r. poz.1249).

II. WSTĘP

Szkolny Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Połczynie-Zdroju dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Dążymy do tego, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Chcemy chronić młodzież przed zagrożeniami poprzez działania wychowawczo – profilaktyczne, reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania ryzykownych zachowań, wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

Treści Programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania, Zestawem Programów Nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Spójność ta przejawia się w momencie wyznaczania celów ogólnych w kontekście aspektów wychowania, tj. wspomaganie (promocja zdrowia) kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznanych za pożądane, profilaktykę zachowań ryzykownych oraz korekcję deficytów i urazów. Te aspekty wychowania i profilaktyki będą realizowane na lekcjach z wychowawcą i zajęciach przedmiotowych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów oraz pedagoga szkolnego we współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Szkoła współpracuje:

- ✓ z jednostkami samorządu terytorialnego,
- ✓ poradniami psychologiczno - pedagogicznymi,
- ✓ poradniami specjalistycznymi,
- ✓ placówkami doskonalenia nauczycieli,
- ✓ podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień,
- ✓ wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno - epidemiologicznymi,
- ✓ Policją,
- ✓ Sądem Rodzinnym i Nieletnich,
- ✓ kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.

Wychowanie, to proces wspomaganie dziecka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości w sferze: fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.

Profilaktyka to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowy styl życia.

Szkolny program wychowawczy i profilaktyki wspomaga kompleksowo wychowanie i nauczanie wszędzie tam, gdzie pojawia się zagrożenie dla rozwoju uczniów.

O zachowaniach problemowych (**ZP**) młodzieży mówimy, gdy:

- ✓ Są niezgodne ze społecznymi oczekiwaniami, normami, standardami, wywołają dezaprobatę społeczną.
- ✓ Stanowią ryzyko dla zdrowia, łączą się z psychopatologią i trudnościami w podejmowaniu ról społecznych.
- ✓ Mają tendencję do kumulowania się, łączenia się w syndromy zachowań.
- ✓ ZP ograniczają liczbę i częstość zachowań konwencjonalnych; utrudniają prawidłową socjalizację. Przykładami ZP są m.in.: wagary, używanie substancji psychoaktywnych, przedwczesna inicjacja i życie seksualne, przemoc, wulgaryzmy, izolacja, niejedzenie, Internet – zbyt długie przebywanie w wirtualnej rzeczywistości, fobie szkolne itd.

Wyodrębnia się stopnie zagrożenia:

1. Grupa niskiego ryzyka – należą do niej osoby, które nie podejmują zachowań ryzykownych - są jeszcze przed inicjacją.
2. Grupa podwyższonego ryzyka – znajdują się w niej osoby, które podjęły choć jedno zachowanie ryzykowne - są po inicjacji – u których ponadto obserwujemy liczne czynniki ryzyka (eksperymentatorzy).
3. Grupa wysokiego ryzyka - należą do niej osoby, u których zachowania ryzykowne są głęboko utrwalone i które odczuwają poważne negatywne konsekwencje (zdrowotne i społeczne) swoich zachowań ryzykownych.

Systemowe podejście do profilaktyki uwzględniające środowisko, w którym przebywa dziecko, jest związane z czynnikami ryzyka i czynnikami chroniącymi.

Wśród czynników ryzyka wymienia się m.in.:

- a) Czynniki ryzyka związane z rodziną – rozpad więzi małżeńskiej, brak konsekwencji rodziców, brak zainteresowania ze strony rodziców itp.
- b) Czynniki ryzyka związane z edukacją – niskie wyniki szkolne, małe zaangażowanie w naukę, negatywne nastawienie do szkoły, słaba więź ze szkołą,
- c) Środowiskowe czynniki ryzyka – przynależność do „problemowych” grup rówieśniczych, aprobata dla zachowań problemowych rówieśników i dorosłych, przeprowadzki, słaba więź z Kościołem,
- d) Osobowe czynniki ryzyka - brak lub słabe poczucie własnej wartości, niestabilna, nieadekwatna samoocena, niska odporność na stres itp.

Odpowiadającymi wymienionym grupom czynników ryzyka - czynnikami chroniącymi są m.in.:

- a) Silne przywiązanie do rodziców (więzi emocjonalne), przyjazny, ciepły dom, spójność oddziaływań wychowawczych, wysoka, adekwatna samoocena, system wartości, normy, religijność,
- b) Zaangażowanie w naukę szkolną (dążenie do zdobywania wiedzy), zainteresowania, umiejętność radzenia sobie ze stresem,
- c) Pozytywna grupa rówieśnicza, umiejętności społeczne, brak akceptacji dla zachowań odbiegających od norm społecznych, uczestnictwo w życiu kościelnym,
- d) Stabilna i adekwatna samoocena, stabilne poczucie własnej wartości, odporność na stres itp.

- e) indywidualne cechy i zachowania ucznia.

Program wychowawczo - profilaktyczny został opracowany w oparciu o diagnozę środowiska szkolnego Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Połczynie-Zdroju.

Diagnozy dokonano w oparciu o analizę:

- ✓ wyników badań ankietowych wśród uczniów,
- ✓ rozmów i obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- ✓ informacji nauczycieli o bieżących problemach wychowawczych,
- ✓ rozmów z rodzicami,
- ✓ dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych,
- ✓ informacji z instytucji współpracujących ze szkołą,
- ✓ opinii uczniów wyrażanych m.in. przez członków SU,
- ✓ frekwencji rodziców na zebraniach organizowanych przez szkołę.

Przeprowadzona analiza wskazuje na istnienie następujących problemów wychowawczych wymagających działań profilaktycznych:

- ✓ niskie potrzeby edukacyjne niektórych uczniów i lekceważenie obowiązków szkolnych,
- ✓ niska frekwencja uczniów - wagary, spóźnianie się na lekcje,
- ✓ brak motywacji do nauki, trudności w nauce,
- ✓ wulgaryzmy, agresja w sieci
- ✓ podejmowanie przez uczniów zachowań ryzykownych,
- ✓ brak poczucia własnej wartości i perspektyw życiowych uczniów,
- ✓ zarządzania sobą w czasie wolnym,
- ✓ zaburzenia emocjonalne (słaba odporność psychiczna, niska samoocena, stres).

III. MISJA I WIZJA SZKOŁY

Misja

Nasza szkoła jest nastawiona na wsparcie ucznia w rozwoju jego sprawności umysłowej; w rozwijaniu u niego poczucia odpowiedzialności i wrażliwości, w uczeniu tolerancji i myślenia twórczego oraz umiejętności negocjacji.

- ✓ Praca wychowawcza szkoły umożliwia uczniom harmonijny rozwój osobowościowy.
- ✓ Szkoła posiada dobry plan wychowawczy, oparty na tradycjach szkoły i jej miejscu w środowisku lokalnym, posiada własną obrzędowość i ceremoniał, które się sprawdziły w jej działalności.
- ✓ Nasza szkoła jest przyjaznym miejscem codziennej pracy i życia, współtworzonym przez młodych ludzi.
- ✓ Metody pracy zawsze stawiają młodego człowieka w centrum działań, służą jego rozwojowi i zapewniają mu wykorzystanie indywidualnych możliwości.
- ✓ W naszych działaniach dydaktyczno-wychowawczych rodzice pełnią wspierającą i współtworzącą rolę.

Wizja szkoły:

- ✓ Szkoła wyposaża swoich uczniów w wiedzę, kształtuje umiejętności i postawy, jakich potrzebują, żyjąc w społeczeństwie podlegającym ciągłym zmianom. Stwarza warunki sprzyjające ich dojrzewaniu do odpowiedzialnego życia w świecie dorosłych i podejmowania dalszego kształcenia oraz pracy zawodowej.
- ✓ Nauczyciele wykorzystują rozbudowaną bazę oraz własne kwalifikacje i kompetencje dla prowadzenia działań innowacyjnych sprzyjających rozwojowi uczniów i realizacji ich planów.
- ✓ Szkoła aktywnie współpracuje z rodzicami w rozpoznawaniu problemów i tworzy atmosferę bezpieczeństwa, zaufania sprzyjającą ich rozwiązywaniu.
- ✓ Kadra szkoły to zespół osób nastawionych na doskonalenie własnych kwalifikacji i kompetencji, które są skutecznym narzędziem realizacji celów i założeń szkoły, rodziców, a zwłaszcza uczniów.
- ✓ Nauczyciele podejmują swoje działania w oparciu o wartości takie jak mądrość, uczciwość i szeroko rozumiane dobro jednostki i ogółu.
- ✓ Szkoła stwarza każdemu uczniowi warunki do wszechstronnego rozwoju na miarę jego indywidualnych możliwości.
- ✓ Nauczyciele z zaangażowaniem przekazują niezbędną wiedzę i kształtują interdyscyplinarne umiejętności.
- ✓ Szkoła kreuje postawy twórcze, aktywne, w oparciu o wartości humanistyczne oraz zapewnia swoim wychowankom poczucie bezpieczeństwa. Uczniowie są dobrze przygotowani do życia w społeczeństwie XXI wieku.
- ✓ Szkoła prezentuje się w środowisku, wspierając rozwiązywanie problemów lokalnych, angażując się w wiele wspólnych działań.
- ✓ Powyższe cele realizowane są w przyjaznym otoczeniu lokalnej społeczności, wykwalifikowana kadra stosuje nowoczesne i efektywne metody nauczania, szkoła jest dobrze wyposażona (pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, centrum medialne, biblioteka z czytelnią, pracownia filmoteki szkolnej, pracownia podstaw gastronomii, pracownia technologii gastronomicznej, pracownia hotelarska z jednostką mieszkalną, pracownia podstaw architektury krajobrazu). Sale lekcyjne przeznaczone do kształcenia w zawodach są bardzo dobrze wyposażone w urządzenia elektroniczne, sprzęt i pomoce dydaktyczne, dzięki temu szkoła mogła się stać Ośrodkiem Egzaminacyjnym.
- ✓ Nauczyciele prowadzą wiele zajęć pozalekcyjnych zgodnie z zainteresowaniami uczniów.

IV. WIZERUNEK ABSOLWENTA

Celem działań wychowawczych i profilaktycznych jest wychowanie absolwenta, który:

- a) Jest przygotowany do pełnienia obowiązków obywatelskich w oparciu o zasady solidaryzmu, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości, wolności praw człowieka.

- b) Rozumie doniosłość tradycji i współczesnych osiągnięć szkoły i czci święte symbole szkoły- Sztandar.
- c) Zna historię swojej „małej ojczyzny” czyli szkoły, miasta, regionu oraz dziedzictwo kulturalne Europy i Świata.
- d) Jest przygotowany do świadomego wyboru zawodu, ma odpowiedni zasób wiedzy i umiejętności umożliwiających mu kontynuowanie nauki w dowolnie wybranej wyższej uczelni.
- e) Potrafi korzystać z różnych źródeł informacji, posługuje się komputerem, umie zastosować w praktyce wiedzę teoretyczną.
- f) Umie samodzielnie i krytycznie myśleć, ma wysoką kulturę osobistą i kulturę języka.
- g) Ma swój świat wartości, umie odróżnić dobro od zła, potrafi oprzeć się presji rówieśników, mody i negatywnym zachowaniom.
- h) Zna dobrze przynajmniej jeden język obcy.
- i) Zdobył umiejętność pracy w zespole oraz wykazywania inicjatywy i kreatywności.
- j) Zna i stosuje zasady prawidłowego komunikowania się z ludźmi, akceptuje i wykorzystuje w swoim życiu pozytywne wzorce zachowania.
- k) Umie rzetelnie pracować, jest zaradny, odpowiedzialny i przedsiębiorczy.
- l) Jest kulturalny, zdyscyplinowany, obowiązkowy, przestrzega zasady dobrych obyczajów.
- m) Dostrzega potrzeby innych, umie nieść pomoc potrzebującym

V. CELE OGÓLNE

Cele ogólne uwzględniające aspekty wychowania i profilaktyki:

1. Rozpoznanie i zintegrowanie środowiska wychowawczego.
2. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa.
3. Kształtowanie umiejętności społecznych ważnych w kontaktach z innymi ludźmi.
4. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród młodzieży.
5. Kształtowanie człowieka kulturalnego wrażliwego na potrzeby innych i świadomie uczestniczącego w kulturze.
6. Kształtowanie człowieka ogólnie wykształconego przygotowanego do kontynuowania nauki.
7. Wychowanie do wartości.
8. Wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości.
9. Kształtowanie postaw obywatela, Polaka, Europejczyka umiającego aktywnie i swobodnie poruszać się we współczesnym świecie.
10. Kształtowanie poczucia estetyki i postaw proekologicznych.
11. Współpraca z rodzicami i wspieranie działań wychowawczych rodziny.
12. Niesienie pomocy pedagogiczno - psychologicznej.
13. Promowanie zdrowego stylu życia i postaw prozdrowotnych.
14. Zmniejszenie stopnia zagrożenia młodzieży uzależnieniem od substancji (alkoholu, nikotyny, narkotyków, dopalaczy).
15. Zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych podejmowanych przez młodzież.
16. Zapobieganie demoralizacji poprzez wskazywanie na konstruktywne sposoby spędzania czasu wolnego.

17. Indywidualizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i młodzieży uzdolnionej.

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
2. **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
3. **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
4. **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życie, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
4. wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
5. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
6. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,

7. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
8. kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
9. przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
10. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
3. kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
4. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
5. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
6. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
3. przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
4. informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby,

- w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
 - 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
 - 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

VI. STRUKTURA ODZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

1. Dyrektor szkoły:

- ✓ stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- ✓ sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- ✓ inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- ✓ stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- ✓ współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- ✓ czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- ✓ nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- ✓ nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- ✓ uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- ✓ opracowuje projekt Programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- ✓ opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- ✓ uczestniczy w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- ✓ uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- ✓ współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Programu wychowawczo-profilaktycznego,
- ✓ reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- ✓ reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- ✓ przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- ✓ udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- ✓ kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- ✓ rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- ✓ wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klasy:

- ✓ diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- ✓ rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- ✓ na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Programie wychowawczo-profilaktycznym opracowują Plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- ✓ przygotowują sprawozdanie realizacji Planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- ✓ zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- ✓ są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- ✓ oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- ✓ współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- ✓ wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- ✓ rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- ✓ dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- ✓ podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- ✓ współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- ✓ podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

5. Pedagog szkolny:

- ✓ diagnozuje środowisko wychowawcze,
- ✓ zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- ✓ współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- ✓ zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- ✓ współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,

- ✓ współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z Poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

6. Rodzice:

- ✓ współtworzą Program wychowawczo-profilaktyczny,
- ✓ uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- ✓ zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- ✓ systematycznie uczestniczą w zebraniach organizowanych przez dyrektora szkoły i wychowawców,
- ✓ mają obowiązek zawiadamiania wychowawcy o przyczynach nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych, utrzymywania stałego kontaktu z wychowawcą.
- ✓ w celu zapobiegania eskalacji problemów, rodzice powinni na bieżąco informować wychowawcę, pedagoga szkolnego lub dyrektora o najdrobniejszych nawet formach przestępczości wśród uczniów,
- ✓ współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- ✓ ponoszą odpowiedzialność finansową za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez ich dzieci,
- ✓ mogą czynnie uczestniczyć w pracach, wycieczkach, imprezach i apelach podnosząc tym samym rangę uroczystości szkolnych,
- ✓ w przypadku pojawienia się jakichkolwiek trudności wychowawczych rodzice mają możliwość skorzystania z pomocy wychowawcy, nauczyciela i pedagoga szkolnego,
- ✓ dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- ✓ Rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

7. Samorząd uczniowski:

- ✓ jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- ✓ uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- ✓ współpracuje z wychowawcami i prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- ✓ reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- ✓ propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- ✓ dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- ✓ może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

VII. FORMY REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNEGO

1. Lekcje wychowawcze i przedmiotowe.
2. Akademie, apele.
3. Pogadanki, prelekcje.
4. Udział w seansach filmowych, spektaklach teatralnych.
5. Wycieczki i rajdy.
6. Zawody sportowe.
7. Konkursy przedmiotowe i olimpiady.
8. Akcje charytatywne.

9. Zajęcia warsztatowe i terapeutyczne.
10. Zajęcia z pedagogiem, doradcą zawodowym, prawnikiem, Policją, sanepidem i inne.
11. Realizacja programów profilaktycznych i profilaktyczno-wychowawczych, np. „Ars - czyli jak dbać o miłość”, „Saper – czyli jak rozminować agresję”.
12. Spotkania z rodzicami, w tym wywiadówki profilaktyczne.
13. Gazetki szkolne.
14. Działalność Samorządu Uczniowskiego.

VIII. ZAŁĄCZNIKI DO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO I PROFILAKTYKI

- ✓ Plan działań wychowawczo-profilaktycznych na II semestr roku szkolnego 2016/2017 (działania z uwzględnieniem osób odpowiedzialnych za realizację) – załącznik nr 1.
- ✓ Procedury postępowania w różnych sytuacjach zagrożeń – załącznik nr 2.
- ✓ Wzór notatki służbowej - załącznik nr 3

Opracowanie:

Zespół ds. opracowania Programu wychowawczo-profilaktycznego w składzie:

1. Marzena Kalinowska - pedagog szkolny
2. Izabela Daniłowicz - nauczyciel
3. Joanna Tokarska - nauczyciel